

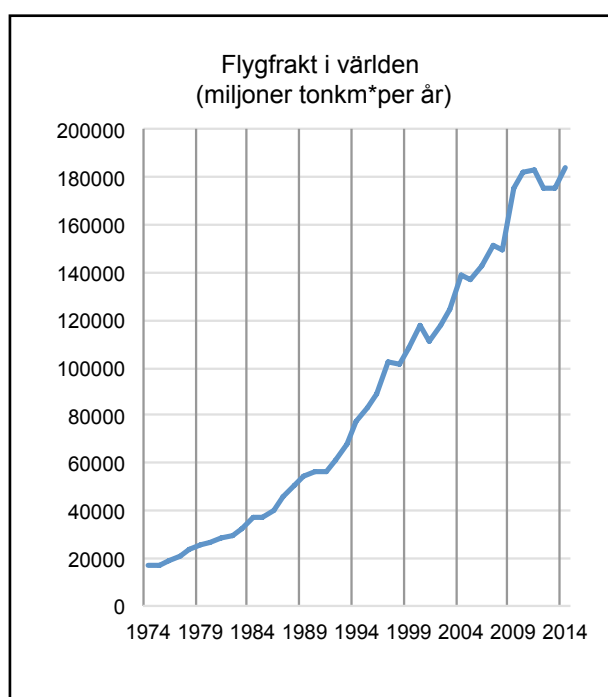
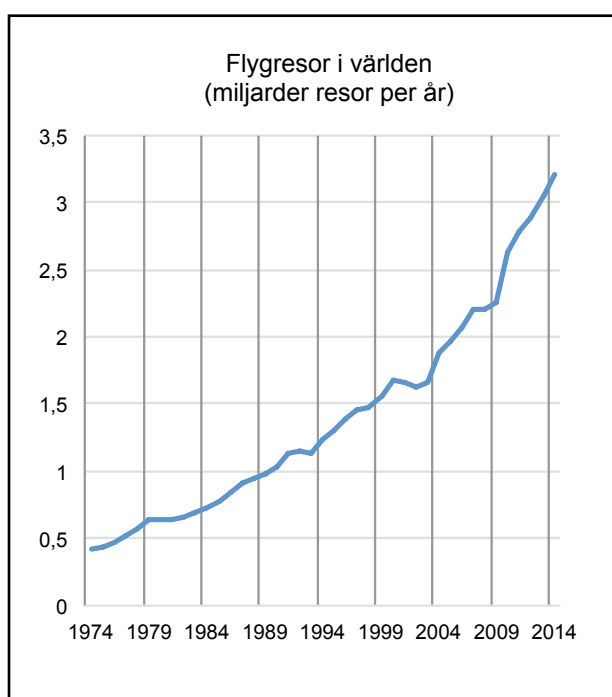

FLYGTRAFIKEN ÖKAR

Varje dag lyfter ungefär 300 000 flygplan i världen. Kartan visar hur flygförbindelser knyter samman olika platser i världen. Diagrammen visar hur flygresor och flygfrakt (när varor fraktas med flyg) i världen har ökat från år 1974 till år 2014.

Källa: Airline Route Mapper, OpenFlights

Källa: World Bank

*fraktens vikt i ton multiplicerat med sträckan i km

8

**Vilka olika orsaker kan det finnas till att flygtrafiken i världen har ökat?
Resonera utifrån perspektiven i rutan.**

Individ – Samhälle
Lokalt – Globalt

Uppgift 8

Formulering av uppgiften

Vilka olika orsaker kan det finnas till att flygtrafiken i världen har ökat?
Resonera utifrån perspektiven i rutan (Individ - Samhälle, Lokalt - Globalt).

Uppgiften bedöms utifrån följande del av kunskapskraven

Eleven kan undersöka var olika varor och tjänster produceras och konsumeras, och beskriver då **enkla/förhållandevis komplexa/komplexa** geografiska mönster av handel och kommunikation samt för **enkla och till viss del/ utvecklade och relativt väl/väluvecklade och väl** underbyggda resonemang om hur dessa mönster ser ut och hur de har förändrats över tid samt orsaker till och konsekvenser av detta.

Bedömningsaspekter och progression

Läraren ska bedöma i vilken utsträckning elevsvaret

- innehåller relevanta orsaker till att flygtrafiken i världen har ökat.
- innehåller orsakssamband/orsakssamband som förtydligas genom att flera faktorer relateras till varandra på ett meningsfullt sätt eller att eleven använder ett relevant exempel.
- utgår från olika perspektiv.

Belägg för nivå E	Belägg för nivå C	Belägg för nivå A
Eleven anger en relevant orsak.	Eleven anger olika relevanta orsaker.	Eleven anger olika relevanta orsaker.
Elevens resonemang innehåller ett orsakssamband .	Elevens resonemang innehåller ett orsakssamband som förtydligas genom att flera faktorer relateras till varandra på ett meningsfullt sätt eller att eleven använder ett relevant exempel.	Elevens resonemang innehåller flera orsakssamband som förtydligas genom att flera faktorer relateras till varandra på ett meningsfullt sätt eller att eleven använder ett relevant exempel.
Exempel på ett orsakssamband: <i>Eftersom fler människor har pengar för att åka på semester till länder långt borta.</i> (a → b)	Exempel på ett orsakssamband som förtydligas: <i>Fler människor har råd att åka på semester med flyg till nya länder som ligger långt hemifrån. När fler reser och ser världen skapas en kultur där det är status att ha varit i många länder. Det har ökat flygtrafiken.</i> (a → b → c)	Exempel på orsakssamband som förtydligas: se nivå C.
Elevens resonemang utgår från ett perspektiv , t.ex. Individ.	Elevens resonemang utgår från olika perspektiv , t.ex. Individ - Samhälle.	Elevens resonemang utgår från flera olika perspektiv , Individ - Samhälle, Lokalt - Globalt.

Relevanta orsaker kan exempelvis handla om

- Fler människor väljer att åka på semester/arbete på platser som ligger längre från hemmet. Fler är beroende av flyget för att kunna delta i möten/arbete i olika länder.
- Fler människor väljer att flyga för att det går snabbare än andra transportmedel som t.ex. bil.
- Flyget kan vara ett billigare transportmedel än exempelvis tåget vid förbindelser mellan vissa orter.
- Globaliseringen har ökat utbud och efterfrågan för handel med varor och tjänster. Även behovet för politiker och makthavare att snabbt kunna ta sig mellan t.ex. möten och oroshärdar har ökat.
- Flyget kan erbjuda snabbare frakt än båtar/lastbilar över stora avstånd.
- Kultur, exempelvis vissa internationella sporter (seriesystem, tävlingsprogram) har ökat behovet av effektiva flygförbindelser.

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå E

Utvecklingen har gått snabbt fram. Förr var det bara rika människor i samhället som kunde flyga för de andra hade inte råd, men idag är det något alla har råd med om man sparar lite. Utvecklingen har även gjort så att det har blivit säkrare för oss att flyga. Detta har självklart en stor påverkan på miljön.

Bedömningskommentar:

Eleven anger olika relevanta orsaker (fler har råd/säkrare transporter). Elevens resonemang innehåller ett orsakssamband (fler har råd nu jämfört med förr → ökad flygtrafik). Eleven utgår från ett perspektiv (Samhälle).

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå C

Om man ska ta en orsak som är global, är det att fler länder transporterar varor nuförtiden, alltså t.ex. att varor transporteras in från andra länder väldigt mycket nu. Dessutom är det mer vanligt för individen att ha ett jobb där han/hon reser mycket. Förr jobbade individen inom det land han/hon bodde i. Det kan också vara att man gör mer flygresor inom landet - alltså lokalt från ex. Stockholm till Göteborg för att det går snabbare. Flygtrafiken har utvecklats så mycket i Sverige sen 70- och 80-talet att folk tar flyget i stället för t.ex. tåget, även om han/hon bara ska till en plats nära, inom landet.

Bedömningskommentar:

Eleven anger olika relevanta orsaker (ökad internationell handel/fler människor reser i arbetet/mer tidseffektivt än tåg). Elevens resonemang innehåller ett orsakssamband som förtydligas med ett exempel (flyg inom ett land är mer tidseffektivt än tåg → ökad flygtrafik), exempel (flygtrafiken har utvecklats så mycket i Sverige sedan 70- och 80-talet att folk tar flyget i stället för t.ex. tåget, även om han/hon bara ska till en plats nära, inom landet). Eleven utgår från flera olika perspektiv (Individ - Samhälle, Lokalt - Globalt) även om det globala perspektivet (fler länder transporterar varor nuförtiden) inte bedöms vara utvecklat.

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå A

Globalt har tekniken utvecklats extremt mycket vilket har gjort det billigare för individen att flyga. Flertalet samhällen har också fått en ökande medelklass som har råd att resa. Globaliseringen och efterfrågan av varor från hela världen har också ökat flygtrafiken, vilket beror på både teknikens utveckling samt den ökande medelklassen som får överskott av pengar och intresserar sig för lyxvaror från andra länder. Det har också blivit billigare här i Sverige att handla varor som produceras i ett annat land med billigare arbetskraft än vad som finns lokalt här. Det ökar också flygtrafiken.

Bedömningskommentar:

Eleven anger olika relevanta orsaker (billigare för individen, ökande medelklass som har råd, teknisk utveckling, ökad internationell handel). Elevens resonemang innehåller flera orsakssamband som förtydligas (teknisk utveckling → billigare för individen → ökad flygtrafik) och (ökad medelklass → ökat intresse för varor från andra länder → ökad flygtrafik). Eleven utgår från flera olika perspektiv (Individ - Samhälle, Lokalt - Globalt).